

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 355.

Anden Session.

92de Møde.

Mandagen den 17de Februar.

(Fortsat.)

Justitsministeren (fortsat): Jeg troer derfor, at man slet ikke har nogen lovhjemlet Regel for, hvorledes disse Bevillinger skulle være indrettede, og allermindst at de skulle indrettes verbotenus efter det samme Schema, da der naturligvis altid i de forskjellige Bevillinger maa foretages de Forandringer, som ere en Selsfølge efter de særegne Tilfældes forskjellige Bessaffenhed. Jeg troer heller ikke, at den Omstændighed, som den ærede Rigsdagsmand omtalte, at den forrige Indenrigsminister skulde have modsat sig Udstedelsen af sige Bevillinger, paa nogen Maade har støttet sig til, at han skulde have anseet Justitsministeren for ubesøiet til at udsærdige disse Bevillinger. Der har været en Meningsforskjellighed med Hensyn til Størrelsen af de Procenter, der kunde tillægges Besidderne af Stamhuse, men denne Meningsforskjellighed havde aldeles intet Hensyn til Berettigelsen til at udstede Bevillinger, hvilken altid er bleven anerkjendt.

Naar jeg da nu seer hen til, hvorledes disse Bevillinger i en lang Arrække ere blevne udfærdigede, skal jeg tillade mig at oplyse, at jeg ved de Bevillinger, der ere udfærdigede i den Tid, jeg har forestaaet Justitsministeriet, aldeles ikke i nogen Henseende har overtrædet, hvad der tidligere har været fulgt med Hensyn til saadanne Bevillinger. Der har i det sidste Aarhundrede været udfærdiget 85 Bevillinger, deels til Ophævelse eller Nedlæggelse af fideicommissariske Gods, deels til Bortsalg af større Dele, et Resultat, man er kommet til ved at gennemgaae Protokollerne over disse Bevillinger. Jeg skal tillade mig at citere nogle af de væsentligste Bestemmelser,

der indeholdes i adskillige af disse Bevillinger, og det vil da deraf fremgaae, om Justitsministeriet er gaaet udenfor den Bemyndigelse, der maa ansees at tilkomme Regjeringen i Henshold til Grundlovens § 32. Der blev saaledes ved kongelig Resolution af 7de August 1789 tilladt at afhænde endeel Gods fra det daværende Stamhuus Lerckenborg, hvorved det bestemtes, at Afhændelsen skulde skee ved Auction, hvorhos det dog fastsattes, at de Bønder, som forinden Auctionen meldte sig hos Stamhusgodseieren om selv at kjøbe deres Gaarde, maatte fritages for Auction, og Gaardene overlades dem for den Kjøbesum, hvorfor de af de udnævnte Arrangementskommissairer vare taxerede. Ved Bevilling af 21de Decbr. 1792 tillodes det, at Stamhuset Thyrøbet maatte sælges. Det hedder heri, „at da Stamhusbesidderen havde erfaret, at Godsets Revenuer ikke kunde beløbe sig til Renten af Kjøbesummen for Samme, som var 85,000 Rbd., men at der derimod havde grundet og vis Formodning om, at denne Kjøbesum kunde paa nærværende Tid fuldkommen erholdes, naar Bøndergodset blev solgt til Bedøerne, og Hovedgaardstærten med videre Tilliggende ligeledes blev afhændet enten underhaanden eller ved offentlig Auction“, saa tillades allernaadigst: „at han maa afhænde forberemte Thyrøbet Hovedgaard med underliggende Bøndergods, Kirke- og Kongetiender“. Blandt Vilkaarene fastsattes, „at i Fald det skulde udbringes til høiere end den Sum, hvorfor det er indkjøbt, nemlig 85,000 Rbd., da maa det Overskydende tilhøre hans næstældste Søn og eventuelle Succesor, uden at derfor Noget skal affortes i den Arv, han iøvrigt efter hans Fader og Moder kan tilkomme, samt dette Overskud at ansees som et Allodial for ham, hans Børn og Arvinger.“ Ved Bevilling af 14de Marts